

[5]. Напружена духовна робота сприяє моральному пробудженню письменника: *«Тисячі років потому підіймаємося ми знову на північ, але не для того, щоб передати світло (просвітництва – автори), а, можливо, – його забрати»* [6]. Отже, визначимо спогади в контексті феномену пам'яті у художньому світі Н. Казандзакіса як окремий елемент сюжету про прозріння і один із сюжетотворних мотивів тревелогу «Подорожуючи: Русія».

ВИНОСКИ

1. Καζαντζάκης Νίκος. Ταξιδεύοντας: Ρουσία. Αθήνα, 2018. С. 12.
2. Там само, с. 17.
3. Там само, с. 26.
4. Там само, с. 107–108.
5. Там само, с. 71.
6. Там само, с. 26.

ЛІТЕРАТУРА

1. Καζαντζάκης Νίκος. Ταξιδεύοντας: Ρουσία. Αθήνα, 2018. 243 σ.

ФЕНОМЕН КУЛЬТУРНОЇ ПАМ'ЯТІ У ТВОРЧОСТІ КИЇВСЬКИХ НЕОКЛАСИКІВ

Марина СНІЖИНСЬКА (Київ, Україна)

20-ті рр. ХХ ст. були для української літератури періодом небувалого розквіту, який супроводжувався різноманіттям течій та літературних шкіл. Поряд із угрупованнями, художній погляд яких був спрямований на остаточний розрив зі старою літературою та руйнацію усталених канонів (прикладом чого є символічне спалення «Кобзаря» Михайлем Семенком), співіснувала й група київських неокласиків. Письменники «п'ятірного грона» мали інакший погляд на літературу, аніж авангардисти на чолі з футуристами. Збереження в літературних творах європейського, зокрема українського культурного надбання – ось що вважали своєю культурною місією неокласики на чолі з Миколою Зеровим.

Збереження культурної пам'яті через передачу її у творчості для неокласиків є чи не єдиним шляхом збереження національної тожсамості від культурно-історичного забуття. Зокрема, про це Микола Зеров пише у вірші «Князь Ігор»: *«Одважний князю, ти не знаєш смерти, / Круг тебе гуслі задзвенять, тебе / Від забуття врятують і полону»* [1, 61], де під гусями мається на увазі мистецтво, а забуття й полон стосуються виміру культури.

У контексті творчості неокласиків поняття «культурної пам'яті» включає в себе не лише власне національні культурні здобутки, а й увесь масив

європейського класичного мистецтва. Ідеальний читач української неокласичної літератури відчуває свою приналежність до європейської культури, бо вся Античність є такою ж частиною його культурної пам'яті, як і Київська Русь.

Образи з давноминулої історії у поезіях неокласиків співвідносяться з реаліями сьогодення, надаючи (в контексті урбаністики) сучасним топосам більшої символічної глибини («...не Київ – Баальбек» [1, 79]). Отже, у творчості київських неокласиків історична пам'ять існує не ізольовано, а є міцним фундаментом, на якому має триматися сучасна культура.

ЛІТЕРАТУРА

1. Зеров М. Твори в двох томах. Київ: Дніпро, 1990. Том 1. Поезії. Переклади. 843 с.

ХУДОЖНЯ КОНЦЕПЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ В РОМАНІ Л. ГОЛОТИ «ЕПІЗОДИЧНА ПАМ'ЯТЬ»

Ольга СТАДНІЧЕНКО (Запоріжжя, Україна)

Історична пам'ять – це складний соціокультурний феномен, вивчення якого нині відносять актуальних проблем сучасної гуманістики.

Роман Л. Голоти «Епізодична пам'ять» впадає в око вдумливому читачеві, котрий прагне дізнатись потрактування письменницею проблем родової пам'яті, безсмертя, сутності життя тощо. Під цим кутом зору символічною є вже експозиція твору в I розділі “Коридором дзеркал”, де дзеркало – це і повсякденна річ, і, водночас, алегорія художнього часу і простору, що відображаються в пам'яті-задзеркаллі. Образи твору щільно розташовані один до одного, неначе в матриці, тому утворюють специфічну художньо-естетичну систему «дзеркал пам'яті». Головна героїня є берегинею пам'яті поколінь, через те навколо неї обертаються усі події твору. Вона є центром світовідчуття письменниці, через який вона доносить найважливіші повідомлення, спогади, епізоди з пам'яті предків.

Це дозволяє здійснювати проекцію історії родини на історію всього соціуму в тих часових проміжках, що потрапляє в коло зображення чи мається в перспективі віддзеркалень, причому цей прийом реалізується за допомогою все тієї ж украй важливої реалії – люстра, яке відображає внутрішню сутність свого хазяїна, – “куркульське”, “високе, майже до стелі” [1, 15], “трильж” [1, 15]. “люстерко, вмазане над рукомийником” [1, 15]. Фабульний час дії у романі складає сорок днів з моменту смерті матері головної героїні. Ці сорок днів символізують духовне очищення, самоусвідомлення життя. Подумки героїня згадує найсуттєвіші епізоди з моменту свого народження до сьогодення. У спогадах героїні, її сприйнятті час розгортається на багато років. Вона згадує події зі свого